

Гоцуляк О. М.

ВП "КНУКіМ", м. Миколаїв

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА БЮДЖЕТНОГО ТУРИЗМУ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ТУРИСТИЧНОМУ МАКРОРЕГІОНІ

Як подорожувати самому? Питання актуальне у двох випадках, коли немає достатніх фінансів, щоб користуватися послугами туроператора чи турагенства, або коли подорож яку організував туроператор через певні причини не задовольняє очікування туриста. Адже не всі люблять знаходитись в багатолюдних туристичних групах, бути заручником часу, поспішаючи на екскурсію чи навіть йти по суто конкретному туристичному маршруту, який не відкриває повний колорит місця в якому знаходиться турист. Багато є людей котрі постійно тягнуться до екзотики, до неходжених стежок та маршрутів, є ті що тяжіють до цивілізації, історичного та культурного спадку різних країн світу. Самостійний або бюджетний туризм дозволяє кожному знайти щось своє і організувати подорож для себе, орієнтуючись на свої власні інтереси, потреби, звички та інше.

Методичні особливості організації бюджетних туристичних подорожей було поділено на наступні етапи.

1. *Підготовка до подорожі.* Перше, що необхідно визначитися з напрямком та тривалістю подорожі. Дуже важливо дізнатись про обрану країну (країни) якомога більше інформації, у цьому допоможуть форуми, блоги зі звітами мандрівників, спільноти, соціальні мережі для мандрівників, географічні журнали, телевізійні передачі, youtube канали.

2. *Складання маршруту подорожі.* У розробці маршруту допоможуть інтернет сайти присвячені туристичним подорожам, особливо варті уваги *tripomatic.com*, *agentika.com* та *1001idea.info*. Ще один важливий фактор при виборі країни – ваш бюджет, кількість грошей, яку ви згодні витратити на поїздку. Щоб краще зорієнтуватися, скільки вам обійдеться подорож, можна використовувати сервіс *numbeo.com* [1]. Даний сервіс надає інформацію, скільки буде коштувати житло, харчування, транспорт, одяг та інші пункти витрат в тій країні, куди ви хочете відправитися. Можна ввести два міста і порівняти, де буде вигідніше відпочивати.

Обов'язково потрібно торкнутися теми екскурсії, адже вона являє собою вхід до країни, дозволяє дізнатися про її історію, культуру, побут та інше. Але якщо бюджет не дозволяє оплатити дорогу екскурсію, то чи є вихід з даної

ситуації? Відповідь, звичайно є, це безкоштовні екскурсії, які ще називають Free Walking Tour. Це безкоштовні тури та пішохідні маршрути, які можна знайти у всіх столицях і великих містах світу. Дані тури створені з ініціативи волонтерів та небайдужих до свого міста жителів. Найчастіше безкоштовні екскурсії набагато цікавіші та більш захоплюючі, за стандартні тури, бо головне завдання організаторів – не заробити грошей, а закохати у своє рідне місто.

Також слід зауважити що в Європейському туристичному макрорегіоні є безкоштовні розваги. У цьому допоможе сайт *friby.ru*. На даному сайті мандрівники самі розповідають про безкоштовні розваги в різних містах світу. Зараз на сайті представлені 66 країн в різних частинах світу в вигляді каталогу.

3. *Відкриття візи.* Важливим пунктом після обрання країни, яку ви зібрались відвідати, є перевірка чи потрібна віза для в'їзду до неї і якщо потрібна, то як саме її отримати. Не всі країни Європи входять в Шенгенську зону. Наприклад, Великобританія Шенгенську угоду не підписувала. Тому для відвідування Лондона необхідно відкрити англійську візу. Деякі країни Європи, такі як Македонія, Сербія, Чорногорія, Хорватія, Боснія і Герцеговина, можна відвідати без візи, якщо термін вашого перебування буде становити не більше 30 днів (іноді до 90 днів). Буде доречно вказати два важливих посилання для отримання детальної інформації по візі:

1. www.klm.com/travel/ru_ru/prepare_for_travel/travel_planning/travel_clinic/visaform.htm – надається повний перелік необхідних документів для отримання візи, слід тільки обрати свою національність і країну яку ви зібрались відвідати і сайт надає повну інформацію.

2. <http://lowcostavia.com.ua/bezvizovi-krainy-dlia-ukrainy/> – ідентичний сайт, але зі значно спрощеним інтерфейсом [2].

4. *Транспортне питання.* Вигідний авіапереліт. Існує досить розповсюджений стереотип, що авіаквитки дуже дорогі, але можна знайти досить вигідні пропозиції і за 70-100 євро купити квиток «туди і назад». Бюджетні авіакомпанії мають суттєву перевагу – низьку вартість квитка. Подібні компанії називають також «low-cost», що дослівно можна перекласти як «низькі витрати». Низька ціна виходить шляхом зниження витрат за різними статтями, а саме: польоти на другорядні аеропорти (передмістя – далеко і довго добиратися до основного пункту призначення), повна відсутність безкоштовного сервісу в повітрі і на землі, жорсткі обмеження по багажу, тісні крісла в салоні літака та інше. «Золоте правило» придбання квитка на лоукостовий літак – чим раніше тим дешевше. Практично кожна «лоукост» авіакомпанія пропонує лімітовану кількість квитків за супер низькою ціною (іноді у 2 рази дешевше стандартної ціни), подібні квитки розкуповуються дуже

швидко. Чим менше вартість квитка, тим жорсткіші умови його застосування. Наприклад, немає можливості довго тримати заброньований квиток, його необхідно викупити протягом 24-72 годин, а після оплати квитка не можна змінити дату або оформити його повернення. Найбільш популярні «low-cost» компанії в Європейському макрореґіоні: Ryanair, WizzAir, Norwegian, EasyJet, Vueling.

Більш докладніше слід приділити увагу програмі лояльності. Програми лояльності можуть називатися по-різному: програма по-милям, програма преміювання пасажирів, бонусна програма авіакомпанії, програма для пасажирів, які часто літають. Основне завдання програми – заохочувати пасажирів, що часто літають користуватися послугами саме цієї авіалінії. Ваша вигода очевидна: ви робите покупки і, тим самим, отримуєте бонуси або бали. Надалі ці бали можна обміняти на квиток або доплатити незначну різницю. Тому не відмовляйтеся від пропозицій стати членом деяких програм, таких як Miles&More, Executive club, Flying blue, Панорама клуб [3].

Автобусні лоукости. Наземний транспорт є одним з найпопулярніших способів переміщення, яким користуються мандрівники в межах континенту. Найменш популярний спосіб переміщення – це автобус, через високі тарифи, але це не зовсім так. Також як і у випадку з авіакомпаніями, існують лоукост-автобуси по Європі. Дані автобусні компанії, часто влаштовують приголомшливі розпродажі квитків, які починаються від 1 євро, а подекуди і зовсім безкоштовно. До таких міжнародних перевізників на даний момент відносяться: Megabus (Великобританія), Flixbis (Німеччина), Flibco (Люксембург), Polskibus (Польща), Simple Express (Естонія), Eurolines Lithuania і Lux Express (Литва, Естонія).

Автостоп. Найбільш популярний спосіб переміщення та подорожі серед мандрівників це – автостоп. Єдиний спосіб котрий не потребує грошей (лише в окремих випадках), але в цілому це безкоштовно. Згідно міжнародної статистики майже 70% мандрівників надають перевагу автостопу [4].

5. Житло та харчування. Ми підійшли до найважливішої теми, а саме проживання в подорожі по Європі.

Варіанти проживання в Європі: 1. хостел; 2. готель; 3. апартаменти; 4. кемпінг; 5. гостювання у чужих людей.

Хостел – європейська система розміщення, на кшталт гуртожитку. Додатково для зберігання особистих речей надається шафа-локер. Також у вартість спального місця може входити сніданок. Кухня з загальним холодильником є майже в кожному хостелі Європи. Кімнати розділені на жіночі і чоловічі, також можна знайти змішані (нагадують плацкартні вагони).

Якщо ви подорожуєте компанією можна викупити одну-дві кімнати, що вийде набагато дешевше готелю (але не дешевше квартири). Готель – один з найпоширеніших видів проживання в Європі. Апартаменти – це може бути орендована квартира, приватний будинок, вілла або кімната. Зазвичай власники досить лояльні при обговоренні ціни, з ними можна домовитися про знижку, а також трансфер з аеропорту до квартири. Причому ціна такої послуги буде досить прийнятна. Кемпінг – це спеціально обладнане для туристів місце, де є плити для приготування їжі, вода і туалет. Як правило, кемпінги створюються для людей, які люблять відпочивати на природі з наметами, але все ж не бажають повністю відмовлятися від всіх благ цивілізації. Мережа гостинності – дуже популярний вид проживання у туристів. Головна ідея – гостинні жителі надають свою кімнату, кухню або диван для туристів в обмін на компанію, іноді за символічну плату. Цей сервіс стає популярним зараз і за межами Європи [5]. Кращий варіант перейнятися атмосферою країни, заощадити на готелі, екскурсіях, знайти того, хто покаже вам місто, розповість про країну, культуру, просто проведе з вами час.

Згідно результатів аналізу, в статті «Как путешествовать выгоднее: самостоятельно или через турфирму?» [6] виділено країни Європейського туристичного макрорегіону в наступні групи:

- самостійно подорожувати набагато дешевше;
- самостійно подорожувати трохи дешевше;
- вартість самостійної подорожі та туру однакова;
- трохи дешевше поїхати туром;
- поїхати туром буде набагато дешевше.

Аналіз проводився за конкретними умовами, а саме: 2 туристи, готель 4 зірки. Бралися до уваги умови близькі до тих, які пропонує туроператор. При організації самостійної подорожі береться за основу: бронювання проживання в готелі, переліт, трансфер або автомобіль, а також оформлення візи та медичної страховки.

Країни, куди подорожувати самостійно набагато дешевше. До даної групи відносяться такі країни Австрія, Азербайджан, Албанія, Бельгія, Білорусь, Боснія і Герцеговина, Великобританія, Вірменія, Грузія, Данія, Естонія, Ірландія, Казахстан, Киргизстан, Косово, Люксембург, Македонія, Молдова, Німеччина, Норвегія, Польща, Румунія, Сербія, Словенія, Таджикистан, Узбекистан, Фінляндія, Франція, Швейцарія. Різниця між вартістю турпутівки або оплаченими квитками і готелем може становити тут від 45% (Великобританія, Німеччина, Франція) до 80%(Грузія, Данія, Ірландія, Польща, Швейцарія).

Група країн, куди самостійно подорожувати трохи дешевше. До даної групи відносяться країни Іспанія, Італія, Нідерланди, Португалія, Литва, Словаччина. По путівці вийде на 10-20% дорожче ніж подорожуючи самостійно.

Група країн, де вартість путівки та самостійної подорожі однакова. Сюди відносяться такі країни: Ізраїль, Чехія та Чорногорія.

Країни, де тур трохи дешевше. До цієї групи входять такі країни Болгарія, Латвія, Туреччина, Угорщина, Хорватія. По путівці вийде на 15-25% дешевше самостійної подорожі.

Країни, де тур набагато дешевше. До цієї групи належать країни: Греція та Швеція. До цих країн значно вигідніше їхати в складі туристичної групи, економія становить для Греції 60%, а для Швеції – 30%.

Згідно аналізу інтернет-джерел, було виділено «найдешевші» країни для бюджетних подорожей в Європейському туристичному макрорегіоні. Сюди ввійшло 14 країн: Азербайджан, Албанія, Болгарія, Вірменія, Грузія, Литва, Польща, Португалія, Румунія, Сербія, Словенія, Узбекистан, Фінляндія, Хорватія.

Також проведено аналіз якості автостопу в Європейському туристичному макрорегіоні.

Згідно проведеного аналізу до країн з найгіршим автостопом відносяться: Болгарія, Великобританія, Греція, Ірландія, Іспанія, Італія, Португалія, Словенія, Фінляндія, Франція, Чехія, Чорногорія, Швеція. До країн з найкращим автостопом входять: Австрія, Азербайджан, Албанія, Бельгія, Білорусь, Боснія і Герцеговина, Вірменія, Грузія, Данія, Естонія, Косово, Латвія, Литва, Люксембург, Македонія, Молдова, Нідерланди, Німеччина, Норвегія, Польща, Росія, Румунія, Сербія, Словаччина, Туреччина, Угорщина, Україна, Швейцарія.

Список використаних джерел:

1. Інструкція для путешественников // [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://lifehacker.ru/special/travel>. – Назва з екрана.

2. Организация самостоятельных путешествий // [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://mishka.travel/blog/index/node/id/275-organizaciya-samostoyatelnih-puteshestvii>. – Назва з екрана.

3. 60 простых советов о том, как экономить во время путешествий по Европе // [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://travelyourway.com.ua/blog/60-sovetov>. – Назва з екрана.

4. Автостоп, теория // [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.muhranoff.travel.ru/teory.htm>. – Назва з екрана.

5. Couchsurfing statistics // [Електронний ресурс]. – режим доступу: <https://infogr.am/couchsurfing-statistics>. – Назва з екрана.

6. «Как путешествовать выгоднее: самостоятельно или через турфирму?» // [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.e-executive.ru/finance/private/1917403-kak-puteshestvovat-vygodnee-samostoyatelno-ili-cherez-turfirmu>. – Назва з екрана.

Деребчинська А.В., студентка

Науковий керівник: Стиценко О.В., викладач

Миколаївський міжрегіональний інститут

розвитку людини ВНЗ «Університет

«Україна», м. Миколаїв

РОЗВИТОК ВИННОГО ТУРИЗМУ У ПІВДЕННОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ

Процеси глобалізації туристичної сфери призводять до стирання кордонів та спрощення переміщень, стимулюють розширення туристичних поїздок, збільшення та диференціацію пропозиції на туристичному ринку. На конференції ВТО у Ліссабоні за результатами дослідження «Tourism 2020 Vision» проголошені найбільш перспективні види туризму, зокрема, круїзи, екологічний, пригодницький, релігійний, сільський зелений, подійний та тематичний туризм [1].

Одним з перспективних напрямів розвитку ринку туристичних послуг є винний туризм – спеціалізований вид туризму, пов'язаний з ознайомленням з історією, технологією та культурою споживання алкогольних напоїв у певному регіоні, дегустацією алкогольних напоїв та купівлю вина безпосередньо у виробника.

Розвиток винного туризму дозволяє значною мірою підтримати місцевих виробників винограду і винно-коньячної продукції, збільшити тривалість туристичного сезону в регіоні, підвищити туристичний імідж місцевості, збільшити кількість туристичних прибуттів, збагатити та диференціювати місцевий туристичний продукт за рахунок розроблення винних екскурсій, дегустацій та презентацій, фестивалів тощо.